

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

พิพัฒน์ ตันวิบูลย์วงศ์*, ไพญดา สังข์ทอง, นภัสวรรณ เจริญชัยภินันท์

ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*Corresponding author

E-mail address: pipatt@g.swu.ac.th

รับบทความ: 16 ธันวาคม 2564

แก้ไขบทความ: 26 พฤษภาคม 2565

ตอบรับบทความ: 18 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ 2) สร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (X_6) ความสัมพันธ์ของสังคม (X_5) หลักสูตรการเรียนการสอน (X_4) รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน (X_1) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ได้ร้อยละ 72.40 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .060 + .428 (X_6) + .419 (X_5) + .164 (X_4) + (-0.233) (X_1)$$

รูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z'_{Y'} = .496 (ZX_6) + .318 (ZX_5) + .158 (ZX_4) + (-.123) (ZX_1)$$

คำสำคัญ: ปัจจัย, คุณภาพชีวิต, นิสิตระดับปริญญาตรี

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK.

Pipat Tanviboonwong*, Paiyada Sungthong, Napassawan Charoenchaipinan

Department of Physical Education, Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot
University

*Corresponding author

E-mail address: pipatt@g.swu.ac.th

Received: Dec 16, 2021

Revised: May 26, 2022

Accepted: Jun 18, 2022

Abstract

This research aimed to study factors affecting on the quality of life of undergraduate students in Srinakharinwirot University Ongkharak. To create a stepwise regression equation of the quality of life of undergraduate students in Srinakharinwirot University Ongkharak. The samples consisted of 240 undergraduate students in Srinakharinwirot University Ongkharak, academic year 2020. The instrument was a questionnaire. The data was statistically analyzed with percentage, mean, standard deviation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research findings that

Factors Affecting on the Quality of life of Undergraduate Students in Srinakharinwirot University Ongkharak were: University Environment (X_6), Social Relationships (X_5), Curriculum Management (X_4) and Expenditure (X_1) and could be to predicted with 72.40% accuracy using the following predictive equation:

In terms of raw scores:

$$Y' = .060 + .428 (X_6) + .419 (X_5) + .164 (X_4) + (-0.233) (X_1)$$

And in terms of standard scores:

$$Z'_{Y'} = .496 (ZX_6) + .318 (ZX_5) + .158 (ZX_4) + (-.123) (ZX_1)$$

Keywords: Factor, Quality of life, Undergraduate Students

บทนำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่หลักโดยทั่วไป คือ การสอนวิทยาการขั้นสูงหรือผลิตบัณฑิตเพื่อพัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศ อันเป็นพันธกิจที่มีความสำคัญ จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนิสิตที่ครบถ้วนทุก ๆ มิติ ซึ่งการส่งเสริมนิสิตให้ได้รับการพัฒนาทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 6 ประการ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ได้พยายามจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับนิสิตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยได้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งยังจัดสถานที่ บรรยากาศต่างๆในมหาวิทยาลัยที่จะต้องมีการมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันจากหลากหลายคณะเพื่อเป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตให้มีความสุขในรั้วมหาวิทยาลัยอันจะส่งผลให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและเกิดการพัฒนาด้านกายภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดที่มีความสำคัญอย่างมากในการทำการศึกษาคูณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เขียนไว้ว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือคุณภาพ และชีวิต คำว่าคุณภาพ หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี World Health Organization. (2002) ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตสำหรับบุคคลทั่วไปว่า ควรประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิต 6 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย (Physical Domain) 2) ด้านจิตใจ (Psychological Domain) 3) ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (Level of Independence) 4) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) 5) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) และ 6) ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (Spirituality/Religion/Personal Beliefs) คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับแต่ละคน ในลักษณะของความรู้สึกพอใจในสภาพที่ตนเองมีอยู่ เป็นอยู่ ได้รับอยู่และปฏิบัติอยู่เป็นประจำวัน ในแต่ละคนจะมีความพอใจแตกต่างกัน การมีชีวิตที่สมบูรณ์ในแง่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีชีวิตอยู่ด้วยความพึงพอใจในสิ่งที่ตนได้สัมผัสเป็นความสุขที่ เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก ซึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญและความพึงพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ตามสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เป็นอยู่ หรือได้รับอยู่ ด้วยการรับรู้และตัดสินใจของมนุษย์ในช่วงเวลาหนึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Reungsang-aram & Lenanant, 2017) คุณภาพชีวิตยังเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ส่วนการที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบอีกมากมายและองค์ประกอบเหล่านั้น จะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามทัศนะของผู้มองแต่ละคน หรือแต่ละสังคมนั้นๆ

เพื่อให้เข้าถึงเหตุและปัจจัยที่จะนำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เพื่อศึกษาและนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตให้เกิดศักยภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
- 2) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรม

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์จาก สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามใบอนุญาตหนังสือรับรองเลขที่ SWUEC/E-249/2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มเป้าหมาย)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5,704 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ที่ชูแมคเกอร์และโลแมกซ์ (Schumacker & Lomax, 2010) ได้แนะนำไว้ว่าในการวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรไม่ควรน้อยกว่า 10 : 1 การวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 40 คน ต่อ 1 ตัวแปร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) โดยมีนิสิตที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ที่อยู่ท้องครักษ์ทั้งหมด 12 คณะ คือ คณะพลศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะกายภาพบำบัด คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร และคณะโพธิ์วิทยาชัย โดยจะเก็บแต่ละคณะ 20 คนแบ่งเป็นเพศชาย 10 คน และเพศหญิง 10 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) ด้านรายจ่ายของนิสิตต่อเดือน (X_1)
- 2) ด้านครอบครัว (X_2)
- 3) ด้านสุขภาพ (X_3)
- 4) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน (X_4)
- 5) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (X_5)
- 6) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (X_6)

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 จำนวน 68 ข้อ และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นรายข้อของแบบสอบถามและแบบประเมินโดยใช้เทคนิค 27% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.2 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดความหมายของการประเมินค่าตามเกณฑ์แปลความหมายดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2538)

4.50 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง ปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

และนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบกลับไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้กลุ่มตัวอย่าง สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน เพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60, 40 กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาประกอบด้วย กลุ่มสาขาวิชาการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25 และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2, 3, 4 คิดเป็นร้อยละ 29.58, 28.33 และ 42.08 ตามลำดับ รายได้ครอบครัวของนิสิตต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42,250.00 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 33,723.28 รายได้ของนิสิตต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,080.33 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4,125.26 รายจ่ายของนิสิตต่อเดือนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,407.08 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3,024.38

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านครอบครัว	3.84	0.38	มาก
2. ด้านสุขภาพ	3.59	0.36	มาก
3. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	3.74	0.55	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	4.23	0.43	มากที่สุด
5. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย	3.62	0.66	มาก
6. ด้านคุณภาพชีวิตของนิสิต	3.87	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า เฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84, S.D.=0.38) ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59, S.D.= 0.36) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK

=3.74, S.D.= 0.55) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.23, S.D.= 0.43) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.62, S.D.=0.66) และด้านคุณภาพชีวิตของนิสิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.87, S.D.= 0.57)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

	1. รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน	2. ครอบครัว	3. สุขภาพ	4. หลักสูตรการเรียนการสอน	5. ความสัมพันธ์ทางสังคม	6. สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย
1. รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน	-	-.170**	-.197**	-.322**	-.168**	-.333**
2. ครอบครัว	-	.315**	.190**	.255**	.191**	.208**
3. สุขภาพ	-	-	.503**	.463**	.325**	.416**
4. หลักสูตรการเรียนการสอน	-	-	-	.496**	.548**	.627**
5. ความสัมพันธ์ทางสังคม	-	-	-	-	.442**	.636**
6. สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย	-	-	-	-	-	.764**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยครอบครัว สุขภาพ หลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และปัจจัยรายจ่ายของนิสิตต่อเดือนมีความสัมพันธ์ทางลบกับครอบครัว สุขภาพ หลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
Regression	57.162	4	14.290	157.401**	.000
Residual	21.336	235	.091		
Total	78.497	239			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีปัจจัยจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย, ความสัมพันธ์ของสังคม, หลักสูตรการเรียนการสอน, รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ

ตัวพยากรณ์	b	Std. Error	β	t	p
ค่าคงที่	.060	.214	-	.282	.778
1. สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (X_6)	.428	.037	.496	11.620	.000
2. ความสัมพันธ์ของสังคม (X_5)	.419	.053	.318	7.875	.000
3. หลักสูตรการเรียนการสอน (X_4)	.164	.046	.158	3.590	.000
4. รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน (X_1)	-.233	.000	-.123	-3.358	.001
Adjusted R ² 0.724					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (X_6) ความสัมพันธ์ของสังคม (X_5) หลักสูตรการเรียนการสอน (X_4) รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน (X_1) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ได้ ร้อยละ 72.40 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการในได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .060 + .428 (X_6) + .419 (X_5) + .164 (X_4) + (-0.233) (X_1)$$

จากสมการถดถอยแสดงว่าค่าคงที่ของคุณภาพชีวิตของนิสิตมีค่าเท่ากับ 0.060 โดยหากสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.428 คะแนน หากความสัมพันธ์ของสังคมเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.419 คะแนน หากหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.164 คะแนน หากรายจ่ายของนิสิตต่อเดือนลดลง 1,000 บาท คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.233 คะแนน สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_{Y'} = .496 (Z_{X_6}) + .318 (Z_{X_5}) + .158 (Z_{X_4}) + (-.123) (Z_{X_1})$$

จากสมการถดถอยมาตรฐานแสดงว่า หากสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.496 คะแนนมาตรฐาน หากความสัมพันธ์ของสังคมเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.318 คะแนนมาตรฐาน หากหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น 0.158 คะแนนมาตรฐาน หากรายจ่ายของนิสิตต่อเดือนลดลง 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าคุณภาพชีวิตของนิสิตจะเพิ่มขึ้น -0.123 คะแนนมาตรฐาน

สรุปผลและอภิปรายผล

ผู้วิจัยจึงกำหนดการอภิปรายผล ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ได้นำเสนอการอภิปรายผล ผลการวิจัยดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ พบว่า มี 4 ปัจจัย คือ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (X_6) ด้านความสัมพันธ์ของสังคม (X_5) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน (X_4) และด้านรายจ่ายของนิสิตต่อเดือน (X_1) สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย นิสิตรับรู้ในสิ่งแวดล้อมทางกายที่เป็นอยู่ภายในมหาวิทยาลัยในด้านบรรยากาศความสงบเรียบร้อย มีแหล่งนันทนาการ ปราศจากสิ่งรบกวนจากภายนอกเหมาะกับการเป็นแหล่งเรียนรู้มีการ

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK

บริการแหล่งเรียนรู้ที่มีทรัพยากรสืบค้นข้อมูลการศึกษาที่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต มีการจัดให้บริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร เช่น ห้องพยาบาล การประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น และมีมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เช่น การจัดการด้านรักษาความปลอดภัย มาตรการสวมหมวกกันน็อคในการขับขี่ เป็นต้น World Health Organization (2002) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมคือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต และจากค่าเฉลี่ยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากหากต้องการพัฒนาเพื่อให้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดมหาวิทยาลัยควรพัฒนาช่องทางให้นิสิตเข้าถึงในการติดต่อหรือร้องทุกข์หากนิสิตไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยและการจัดการหอพักนิสิต Thawongsa et al. (2018) พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2. ด้านความสัมพันธ์ของสังคม เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่านิสิตในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของสังคมอย่างมาก Ferrans and Powers (1978) ได้วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ขององค์ประกอบของคุณภาพชีวิต พบว่า 1 ใน 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Social Economic) เป็นสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคล และ Smithnaraseth & Chansakul (2018) พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมากที่สุด เพราะบุคคลต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการเพื่อนช่วยแนะแนวทางแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน ต้องการกำลังใจ การได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ โดยเฉพาะการมีเพื่อนสนิทที่สามารถไว้วางใจพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่องในมหาวิทยาลัยและการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างเป็นสิ่งที่สำคัญสอดคล้องกับประทีป Kumar et al. (2016) กล่าวว่าความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นกุญแจไปสู่ความสำเร็จของชีวิตนักเรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสนับสนุนความก้าวหน้าและปรับสภาพความตึงเครียดในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และเมื่อนิสิตทำผิดต่อบุคคลรอบข้าง นิสิตสามารถขอโทษด้วยความจริงใจเสมอและยินดีให้อภัยเมื่อบุคคลรอบข้างแสดงความเสียใจ/สำนึกผิดต่อการกระทำอย่างจริงใจจะเห็นได้ว่านิสิตรู้คุณค่าและรู้วิธีการรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งนิสิตยินดีช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์กับบุคคลรอบข้างและสังคม

3. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวมเพื่อให้หลักสูตรมีมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตนักเรียนนักศึกษาไว้ดังนี้ส่งเสริมกลไกการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยครอบคลุมระบบการวางแผนการบริหาร จัดการ การกำกับ ดูแล และการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการปรับกลยุทธ์ ของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนิสิตรับรู้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ตนเองศึกษาอยู่ การจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาค่อนข้างทันสมัยและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าพอใจให้กับนิสิต นิสิตรู้สึกปลอดภัยและสบายใจเมื่อเข้ารับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ท่านอื่น ๆ ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา Saelo (2017) พบว่าปัจจัยด้านวิชาการเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามากที่สุด การสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นจุดศูนย์กลาง การยอมรับฟังความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ การจัดอุปกรณ์ การเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและเสริมทักษะทางวิชาการโดยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์โดยตรงทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้นิสิตยังคงต้องการกิจกรรมสร้างเสริมศักยภาพนิสิตที่ตรงกับความต้องการของตนเองในการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่นอกเหนือจากหลักสูตร

4. ด้านรายจ่ายของนิสิตต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของนิสิตถือว่าเป็นโครงสร้างด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Social-Economic factors) ซึ่งการประเมินคุณภาพชีวิตว่าควรประเมินให้ครอบคลุมการมีเงินใช้ในการดำรงชีวิต การพึ่งพาตนเองด้านการเงิน Zhan (1992) และ Ferrans and Powers (1978) ซึ่งพบว่ารายได้ของนิสิตต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,080.33 บาท และรายจ่ายของนิสิตต่อเดือนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,407.08 บาท แสดงให้เห็นว่ารายจ่ายของนิสิตใน

ชีวิตประจำวันสูงกว่ารายได้สอดคล้องกับ Jalil et al. (2020) พบว่ารายได้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นต่ำและแทบไม่พอเพียง ในการช่วยเหลือและยกระดับชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งทางมหาวิทยาลัยควรมีการตรวจสอบและปรับโครงสร้างเงินกู้ของนักศึกษาหากมีความจำเป็น Waggoner, Ponathong, & Yongsorn (2019). พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพ 1 ใน 7 ปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาที่อยู่ในระดับมาก คือการวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การแสวงหารายได้พิเศษเพื่อการศึกษาหรือแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายครอบครัว ซึ่งจะพบว่านิสิตมีการหารายได้เสริมจากการทำงาน และรวมถึงการหาแหล่งทุนกู้ยืมหรือทุนการศึกษาต่าง ๆ จากทางมหาวิทยาลัยเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ มีข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับนิสิตดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยการพัฒนาช่องทางให้นิสิตเข้าถึงในการติดต่อ ร้องทุกข์หรือเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการไม่ได้รับความสะดวกในการบริการหรือแจ้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพทางในเชิงกายภาพตลอดจนการจัดการหอพักนิสิต
2. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมให้มีการส่งเสริมโครงการ/กิจกรรม/งบประมาณในการพัฒนาคุณลักษณะด้านการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม การมีจิตอาสา ในรูปแบบที่นิสิตสามารถร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน
3. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตที่หลากหลายทั้งในด้านความรู้และการสร้างทักษะในด้านอื่น ๆ ทั้งในและนอกเหนือจากบริบทของหลักสูตร เพื่อให้นิสิตสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ตามสาขาวิชาของตนเอง
4. ด้านรายจ่ายของนิสิตต่อเดือน ให้มีการจัดหาแหล่งทุนกู้ยืมหรือแหล่งทุนการศึกษาต่าง ๆ ให้กับนิสิตเพื่อรองรับการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการเรียนและการส่งเสริมกิจกรรมหารายได้หรือการประกอบอาชีพระหว่างเรียนเพื่อช่วยเหลือนิสิตและเสริมทักษะอาชีพให้กับนิสิต

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เรียบเรียงจากงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ” ขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่มีส่วนในการช่วยตรวจสอบเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะ และอำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

เอกสารอ้างอิง

- Ferrans, C. & Power, M. (1978). Psychometric assessment of the quality of life American Psychologist. *Nursing*
- Jalil, N. A., Rambeli, N., Gamal, A. A. M., Tha, G. P., Karim, N. A.-H. A., Saidin, Z. S. (2020). The Income-Expenditure Pattern of University Students: A Measure on Degree of Importance of Expenditure Items. *Journal of Critical Reviews*, 7(6), 580 – 584.
- Kumar, P., Nabi, F., Mujoo, S., Mir, I. A., Yangchen, R., Basra, R., Abdullahi, A. I., Yakasai, T. Y. (2016). *Social Relationships in Students' Life: Incentives or Liabilities*. International Conference on

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

FACTORS AFFECTING ON THE QUALITY OF LIFE OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK

- Global Trends in Teacher Education. Conference paper, May, 2016 At: Lovely Professional University, Punjab, India, 1-12. *Research*, 31, 138-147.
- Reungsang-aram, P., & Lenanant, A. (2017). Quality of Life of Highschool Students in Rajapranugroh Schools under Special Education Bureau. *Veridian E-Journal, Slipakorn University*, 10(2), 546-557.
- Saelo, W. (2017). *Quality of Life of Undergraduate Students in Regular Program of Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chom Bueng Rajabhat University*. The 5st Nationnal Conference on Muban Chom Bueng Rajabhat University. Conference Proceedings, March 1, 2017 Chom Bueng, Ratchaburi, 1041-1050.
- Schumacker, R. & Lomax, R. (2010). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. 3rded. New York: Routledge.
- Smithnaraseth, A., & Chansakul, S. (2018). *A Study of Quality of Life among Nursing Students, Eastern Asia University*. Christian University of Thailand Journal. 24(4). 562-575. Faculty Physical Education. (2013). [Bachelor of Education Program in Physical Education. Faculty Physical Education, Srinakharinwirot University].
- Thawongsa, K., Srinonyang, P., Aphaiso, P., Chotichai, B., & Sariysa, W. (2018). *Factors Influencing Quality of Student Life in Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus*. [MBU Education Journal: Faculty of Educaiton Mahamakut Buddhist University], 6(1), 545 – 565.
- Waggoner, S., Ponathong, C., & Yongsorn, C. (2019). Factors Affecting the Quality of Life of Ragabhat University Students in Bangkok. *Srinakharinwirot Academic Journal of Education*, 22(1), 54-67.
- World Health Organization. (2002). *Active Ageing: Policy Framework*. Geneva: World Health Organization.
- World Health Organization. (2002). *Ageing and Health*. World Health Organization. Retrieved September 6, 2014, from [http:// www.who.int/iris/handle/10665/7842](http://www.who.int/iris/handle/10665/7842)
- Zhan, L. (1992). "Quality of life: Conceptual and Measurement Issues,". *Journal of Advanced Nursing*, 17(7), 759-800.